

"Iedereen doet ertoe!"

Lokaal LHBTIQ+ Emancipatiebeleid 2019 - 2022
Inclusieve ondersteuning met aandacht voor seksuele en genderdiversiteit

Vastgesteld door B&W op 5 maart 2018

Samenvatting

Ons ideaal is een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin iedereen ertoe doet en die mensen insluit in plaats van uitsluit. Meedoen is namelijk een mensenrecht. Wij streven naar een samenleving waarin mensen allereerst op hun mens-zijn worden gewaardeerd en niet op basis van gender of seksuele voorkeur. Een gemeente waarin mensen met verschillende achtergronden op een respectvolle en fatsoenlijke manier met elkaar samenleven. Hierbij is het doel om een positief klimaat rondom seksuele en genderdiversiteit te bevorderen en daarmee het vergroten van de sociale acceptatie, weerbaarheid en veiligheid van LHBTIQ+-ers in de gemeente Heerenveen.

In deze beleidsnota gaat het over de ondersteuning van, en zorg aan, lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuele, transgender, interseksuele personen, queer en alle andere variaties die niet-heteroseksueel en/of cisgender zijn en/of geslachtskenmerken hebben die binnen de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen (LHBTIQ+). Een inclusieve aanpak blijkt soms onvoldoende om deze groep te bereiken en hun specifieke zorgen en vragen in beeld te krijgen.

Er zijn verschillende redenen waarom er extra aandacht voor en kennis over seksuele en genderdiversiteit noodzakelijk is om deze inwoners op een passende manier te ondersteunen. Ongeveer 1 op de 20 inwoners behoort tot deze groep. Een deel van hen is kwetsbaar. Hoewel seksuele diversiteit en genderdiversiteit steeds meer geaccepteerd lijken, is er nog vaak sprake van schijntolerantie. LHBTIQ+ personen hebben vaker te maken met psychische klachten, depressiviteit, eenzaamheid en isolement.

Gemeenten in Nederland hebben een aantal wettelijke verplichtingen die direct of indirect te maken hebben met de

positie van LHBTI-bewoners. In het regeerakkoord van het in 2017 aangetreden kabinet is emancipatie van LHBTI's een belangrijk speerpunt. Een aantal grote gemeenten heeft zich verenigd onder de naam 'regenboogsteden'.

De gemeente Heerenveen heeft in samenspraak met de lokale organisaties deze beleidsnota opgesteld en gekomen tot een actieplan. Hierin staan per speerpunt maatregelen genoemd om het hiervoor genoemde doel te bereiken. Het gaat om de volgende 7 speerpunten: I Ketenpartners, II Inwoners / buurtgenoten, III Jongeren, IV Religieuze kringen, V Ouderen, VI Vluchtelingen en statushouders en VII Sport(verenigingen).

De verschillende maatregelen uit het actieplan krijgen hun uitwerking in 6 resultaten: Ondertekende intentieverklaring, Lokaal Platform, Campagnemateriaal en communicatie-activiteiten, Workshops en voorlichtingen, Subsidiebudget ter ondersteuning van lokale initiatieven en nadere verkenning en afstemming met lokale organisaties en het organiseren van passende activiteiten.

Een groot deel van de maatregelen zal belegd worden bij Tûmba en COC Friesland. Ook welzijnsorganisatie Caleidoscoop heeft een ondersteunende rol als het bijvoorbeeld gaat om het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving.

Voor de uitvoering van de maatregelen uit het actieplan is in de periode 2019 t/m 2022 in totaal € 20.000 per jaar benodigd.

Inhoudsopgave

Samenvatting

1 Inleiding

- 1.1 Aandacht voor seksuele en genderdiversiteit
- 1.2 Motie
- 1.3 Omvang groep
- 1.4 Wettelijke plicht
- 1.5 Kwetsbaarheid

2 Landelijk kader

- 2.1 LHBTIQ+ in wetgeving
- 2.2 Regeerakkoord Rutte III (2017-2021)
- 2.3 Regenboogsteden

3 Lokaal kader

- 3.1 Heerenveen in beeld
- 3.2 Discriminatiemeldingen
- 3.3 Lokale aanpak

4 Visie en opgaven

- 4.1 Visie; beoogd maatschappelijk effect
- 4.2 Opgaven

5 Maatregelen

- 5.1 Speerpunten
- 5.2 Resultaten
- 5.3 Planning, Implementatie en Financiën

6 Begrippenlijst

2

4

4

4

4

4

4

5

5

5

5

6

6

6

6

7

7

7

8

8

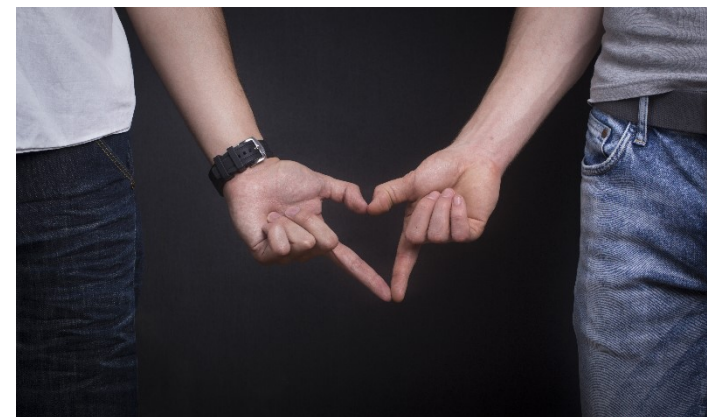
10

10

11

Bijlagen

- I Actieplan Lokaal LHBTIQ+ Emancipatiebeleid 2019-2022
- II Intentieverklaring Lokaal LHBTIQ+ Emancipatiebeleid
- III Nadere regels 'Eenmalige subsidies Seksuele en Genderdiversiteit 2019'

1 Inleiding

1.1 Aandacht voor seksuele en genderdiversiteit

Mensen hebben op grond van hun seksuele voorkeur, beperking, afkomst, gender, religie of leeftijd soms minder kansen om mee te doen. Het blijft nodig om aandacht voor deze verschillende aspecten te hebben. Alleen dan maak je het voor iedereen mogelijk om te participeren in de maatschappij. In deze beleidsnota gaat het over de ondersteuning van, en zorg aan, lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuele, transgender, intersekse personen, queer en alle andere variaties die niet-heteroseksueel en/of cisgender zijn en/of geslachtskenmerken hebben die binnen de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen (LHBTIQ+).

Een inclusieve aanpak blijkt soms onvoldoende om deze groep te bereiken en hun specifieke zorgen en vragen in beeld te krijgen. In deze nota leest u waarom extra aandacht voor en kennis over seksuele en genderdiversiteit noodzakelijk is om deze inwoners op een passende manier te ondersteunen en hoe we dat willen gaan doen.

1.2 Motie

In de raadsvergadering van gemeente Heerenveen op 16 juli 2018 is er een motie aangenomen die uitspreekt dat er een beleidsnota opgesteld wordt ten bate van de emancipatie van LHBTIQ+-inwoners in de gemeente Heerenveen en is de wens uitgesproken om een 'regenbooggemeente te zijn'.

1.3 Omvang groep

Als we uitgaan van het landelijk gemiddelde, dan behoort zo'n 4 tot 7 procent van onze inwoners tot een of meer van deze groepen (dat zijn 1 op de 20 inwoners). Een deel van hen is kwetsbaar. Nu het doelgroepenbeleid is afgeschaft, lopen zij het risico dat hun specifieke problemen over het hoofd worden gezien. Denk bijvoorbeeld aan discriminatie, onveiligheid en gezondheidsklachten. Inclusief beleid houdt rekening met

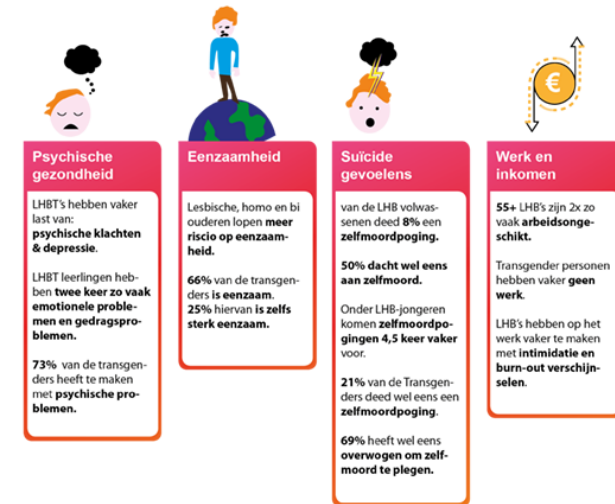
seksuele en genderdiversiteit onder alle inwoners van een gemeente.

1.4 Wettelijke plicht

De gemeente heeft de wettelijke plicht om discriminatie, uitsluiting en onwenselijk gedrag tegen te gaan, om werkgelegenheid te stimuleren en om sociale veiligheid te garanderen. Dit betekent dat niet alleen LHBTIQ+ personen doelgroep van het LHBTIQ+-beleid zijn, maar dat we ons hiermee ook op de rest van de bevolking richten. Bijvoorbeeld met initiatieven om de acceptatie van LHBTIQ+ personen te vergroten.

1.5 Kwetsbaarheid

Hoewel seksuele diversiteit en genderdiversiteit steeds meer geaccepteerd lijken, is er nog vaak sprake van schijntolerantie. Het is lang niet voor iedereen makkelijk en vanzelfsprekend om anders te zijn, hier open over te zijn en te participeren. Zo is 'homo' nog steeds een veelgebruikt scheldwoord, komen bij jongeren die twijfelen over LHBTIQ+-gevoelens pogingen tot zelfmoord vier tot vijf keer vaker voor en hebben LHBTIQ+-ouders vaker te maken met psychische klachten, depressiviteit, eenzaamheid en isolement. Daarnaast is de voor LHBTIQ+ vluchtelingen soms onveilige situatie binnen de vluchtelingenopvang op het moment heel actueel.

Figuur 1 De invloed van negatieve reacties op welzijn en gezondheid

2 Landelijk kader

2.1 LHBTIQ+ in wetgeving

Gemeenten in Nederland hebben een aantal wettelijke verplichtingen die direct te maken hebben met de positie van LHBTIQ+-bewoners. Deze wetten bepalen bijvoorbeeld dat gemeenten de plicht hebben om burgers te beschermen tegen discriminatie. Maar het gaat ook indirect over wetten rond maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en participatie.

ARTIKEL 1 GRONDWET

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

WET GEMEENTELIJKE ANTIDISCRIMATIEVOORZIENINGEN

Hierin staat dat het college van burgemeester en wethouders de ingezetenen toegang biedt tot een antidiscriminatievoorziening.

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Schrijft voor dat burgers zelf verantwoordelijk zijn voor het inrichten van hun leven, maar dat ze in sommige gevallen wel kunnen rekenen op steun van de overheid.

JEUGDWET

Regelt de hulp bij opgroeien en opvoeden. LHBTIQ+-jongeren zijn geen expliciet onderwerp in de wet. De wet kan wel van toepassing zijn wanneer kinderen of jongeren te maken hebben met bijvoorbeeld gezinsproblematiek, depressie en gedragsproblemen, en wanneer ze last hebben van genderidentiteitsproblemen of problemen rond hun coming out.

PARTICIPATIEWET

Het doel van de Participatiewet is om meer mensen aan de slag te krijgen en zo te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt. Transgender personen die tijdens een transitietraject niet kunnen werken of te maken krijgen met discriminatie op basis van hun genderidentiteit kunnen ondersteuning krijgen.

TRANSGENDERWET

De Transgenderwet is speciaal opgesteld voor het wijzigen van het administratieve geslacht.

2.2 Regeerakkoord Rutte III (2017-2021)

In het regeerakkoord van het in 2017 aangetreden kabinet is emancipatie van LHBTIQ+ personen een belangrijk speerpunt. De coalitiepartners verwijzen naar het Regenboogakkoord: 'Emancipatie en het beschermen van onze waarden hebben continu onze aandacht nodig. Zo sloten acht politieke partijen het Regenboogakkoord. Er worden verschillende maatregelen tegen discriminatie genomen zoals de aanvulling van artikel 1 van de Grondwet tegen discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en een beperking.'

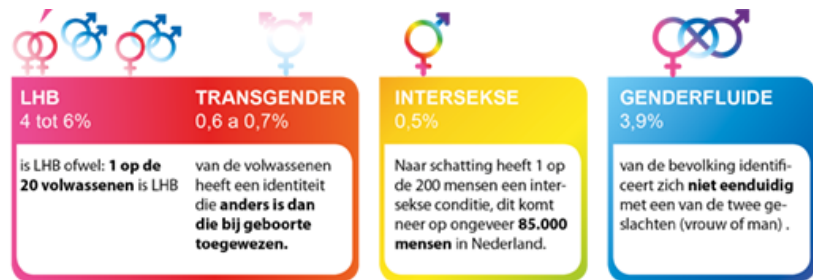
2.3 Regenboogsteden

Een aantal grote gemeenten heeft zich verenigd onder de naam 'regenboogsteden'. Hiervoor hebben zij een intentieverklaring ondertekend en worden zij geacht gezamenlijke doelstellingen na te streven. Regenboogsteden is een project van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het ministerie OCW richt zich uitsluitend op steden uit de G50. Dit betekent dat de gemeente Heerenveen niet (financieel) wordt ondersteund door het ministerie. De gemeente Heerenveen behoort niet tot de regenboogsteden en heeft niet eerder LHBTIQ+-beleid opgesteld en uitgevoerd, maar wil wel aansluiten bij de ambitie en doelstellingen van de regenboogsteden.

3 Lokaal kader

3.1 Heerenveen in beeld

Er zijn momenteel weinig regionale cijfers bekend over LHBTIQ+ in de gemeente Heerenveen. Op basis van de data van SCP leefsituatie-index, de leefstijlmonitormeting en de veiligheidsmonitormeting wordt het percentage LHBTIQ+ tussen de 4% en 7% geschat. De gemeente Heerenveen heeft 50.291 inwoners (GBA, 01-01-2019), op basis van bovenstaande percentages zullen er naar schatting tussen de 2.012 en de 3.520 inwoners tot de LHBTIQ+-doelgroep behoren.

Figuur 2 Aantallen LHBTI+

3.2 Discriminatiemeldingen

Ook zijn er cijfers bekend over het aantal discriminatiemeldingen op grond van geslacht en seksuele gerichtheid in 2017 en 2018 in de Gemeente Heerenveen. Discriminatiemeldingen die geregistreerd staan op grond van 'geslacht' gaan over de discriminatie van mannen, vrouwen, transgenders en intersekse personen. Discriminatiemeldingen op grond van 'seksuele gerichtheid' gaan over homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en heteroseksuelen. Beide discriminatiegronden vormen samen het aantal discriminatiemeldingen gericht op LHBTIQ+.

Tabel 1 Discriminatiemeldingen gemeente Heerenveen 2017 en 2018

Jaar	2017	2018
Totaal aantal reguliere meldingen*	8	12
Totaal aantal LHBT(I) meldingen**	2	2

*Incl. Politie-meldingen

**Discriminatiegrond: geslacht en seksuele gerichtheid

In tabel 1 is te zien dat het totaal aantal discriminatiemeldingen van 2018 is toegenomen ten opzichte van 2017. Het aantal LHBTIQ+-meldingen is echter gelijk gebleven. Een algemene opmerking over de cijfers is dat hieruit geen harde conclusies kunnen worden getrokken. Het aantal LHBTIQ+-meldingen is hier te beperkt voor. Uit onderzoek blijkt verder dat veel incidenten niet gemeld worden.

3.3 Lokale aanpak

De gemeente Heerenveen heeft in samenspraak met de lokale organisaties deze beleidsnota opgesteld en heeft belangenorganisatie(s) uitgenodigd om mee te denken in het opzetten van een actieplan. Op deze manier neemt de gemeente verantwoordelijkheid als het gaat om het verankeren van beleid ten aanzien van LHBTI-burgers, terwijl de belangenorganisatie(s) verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan.

Om een goed beeld te krijgen van wat er speelt in de gemeente Heerenveen rondom acceptatie en veiligheid van LHBTIQ+ - personen zijn we in november 2018 met relevante partijen en betrokkenen in gesprek geweest. Er was grote belangstelling en betrokkenheid onder de ongeveer 50 aanwezigen. Ruim 20 mensen hebben vervolgens deelgenomen in een klankbordgroep om de resultaten van de bijeenkomst te analyseren en te komen tot een actieplan. Gemeente Heerenveen heeft deze aanpak in nauwe samenwerking georganiseerd met COC Friesland, Caleidoscoop en Tûmba.

4 Visie en opgaven

4.1 Visie; beoogd maatschappelijk effect

Ieder mens wil van betekenis kunnen zijn. Daarom is meedoen in de samenleving zo belangrijk. Meedoen heeft veel facetten: van werk en het hebben van sociale contacten tot persoonlijke ontwikkeling. De gemeente Heerenveen gelooft in een samenleving die toegankelijk is voor iedereen. Ook voor LHBTIQ+ -personen. Ons ideaal is een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin iedereen ertoe doet en die mensen insluit in plaats van uitsluit. Meedoen is namelijk een mensenrecht.

De wetten zijn er om alle inwoners te beschermen en tegelijk verplichten ze diezelfde inwoners om zich eraan te houden. Iedere inwoner kan rekenen op een sociaal veilige omgeving en kan en mag meedoen. Binnen de grenzen van de rechtsstaat mag iedereen zichzelf zijn en dit uitdragen. We spreken elkaar aan op gedrag, niet op overtuigingen en opvattingen. Onze inwoners erkennen dat diversiteit in de gemeente betekent dat er verschillen zijn die soms ongemak geven. We gaan hier op een opbouwende manier mee om. Groepen die nu nog een kwetsbare positie hebben in onze samenleving zijn assertiever geworden en laten zichzelf op een positieve manier horen en zien.

Wij streven naar een samenleving waarin mensen allereerst op hun mens-zijn worden gewaardeerd en niet op basis van gender of seksuele voorkeur. Een gemeente waarin mensen met verschillende achtergronden op een respectvolle en fatsoenlijke manier met elkaar samenleven.

4.2 Opgaven

Bij deze visie horen de volgende doelen en ambities:

Hoofddoel:

- Bevorderen van een positief klimaat rondom seksuele en genderdiversiteit en daarmee het vergroten van de sociale acceptatie, weerbaarheid en veiligheid van LHBTIQ+-ers in de gemeente Heerenveen.

Ambities:

- De sociale acceptatie rondom seksuele en genderdiversiteit neemt toe onder de gehele bevolking en met name onder jongeren, ouderen en in kringen waarin dat nog een taboe is.
- De aanpak van vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBTIQ+-ers werpt zijn vruchten af. Gelijke behandeling van alle inwoners.
- LHBTIQ+-ers weten zich gesteund en voelen zich veilig(er) en weerbaar(der) in het sociale domein: op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun eigen sociale kring.

5 Maatregelen

5.1 Speerpunten

Tijdens de gesprekken met betrokken organisaties is er nagegaan welke speerpunten het meest urgent zijn voor de gemeente Heerenveen. Uit de gesprekken met de betrokkenen is gebleken dat er beleid op diverse doelgroepen nodig is en dat er op deze thema's winst te behalen valt. In volgorde van prioriteit is dat:

- I. Ketenpartners (samenwerking)
- II. Inwoners / buurtgenoten in dorpen en wijken
- III. Jongeren
- IV. Religieuze kringen
- V. Ouderen
- VI. Vluchtelingen en statushouders
- VII. Sport(verenigingen)

De maatregelen per speerpunt zijn uitgewerkt in bijgevoegde actieplan. In dit hoofdstuk staat een korte toelichting per speerpunt.

5.1.1 Ketenpartners (samenwerking)

Als lokale organisaties meer aandacht besteden aan (seksuele) diversiteit en zichtbaarheid, worden ze mogelijk meer toegankelijk voor LHBTIQ+ inwoners. De mate van respect en begrip voor (seksuele) diversiteit zou bijvoorbeeld beter beschreven kunnen worden in de gedragsregels van werknemers van de desbetreffende organisatie.

Eén van de ideeën uit het actieplan is om samen met lokale betrokken partijen een intentieverklaring te ondertekenen. Het belangrijkste wat we de partijen vragen is:

- De intentie uitspreken dat partijen zich in willen zetten om mede uitvoering te geven aan de doelstellingen en ambities.

- Dat partijen zich in willen spannen om aandacht aan dit thema te geven binnen de eigen organisatie.
- Dat partijen communicatie en voorlichting over dit thema willen stimuleren binnen de eigen organisatie.

De door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten vormde een stimulans voor een aantal mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap tot het vormen van een platform. Op persoonlijke titel kunnen zij de samenwerking op het gebied van de emancipatie en sociale acceptatie bevorderen en onderling ervaring en kennis uitwisselen. Door middel van deze klankbordgroep kan er gevraagd en ongevraagd advies worden gegeven én kan hen advies worden gevraagd. Bovendien kunnen leden activiteiten genereren en monitoren.

5.1.2 Inwoners / buurtgenoten in dorpen en wijken

De gemeente richt zich het emancipatiebeleid enerzijds op LHBTIQ+ personen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken en anderzijds worden andere inwoners van de gemeente aangesproken, als het gaat om het tegengaan van discriminatie en het bevorderen van acceptatie. Want hoewel Nederlanders steeds positiever zijn over LHBTIQ+-ers, komen pesterijen, intimidatie en kwetsend gedrag nog steeds voor.

Geweld tegen LHBTIQ+ personen vindt niet alleen in de openbare ruimte plaats. Ook op school, werk of thuis kunnen mensen slachtoffer worden van geweld. Soms gebruiken ouders geweld tegen hun kind als zij merken deze lesbisch, homo, bi of transgender is.

5.1.3 Jongeren

Jongeren die ontdekken dat ze bijvoorbeeld lesbisch, homo, biseksueel of transgender zijn of die niet-heteroseksueel en/of cisgender zijn en/of geslachtskenmerken hebben die binnen de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen, kunnen kwetsbaar zijn. Ze kunnen gepest of buitengesloten worden om hoe ze eruit zien of hoe ze zich uiten. Daardoor

kunnen ze rondlopen met negatieve gedachten over zichzelf en hun leven. Uit onderzoek blijkt dat de acceptatie van LHBTIQ+ onder jongeren lager is dan onder volwassenen, en dat depressieve en suïcidale gedachten en eenzaamheid veel meer voorkomen onder LHBTIQ+-jongeren dan onder hun leeftijdgenoten.

5.1.4 Religieuze kringen

Binnen en tussen religies in Nederland wordt verschillend gedacht over homoseksualiteit en transgenderisme. In de vorige eeuw waren er al kerken die homoseksualiteit volledig accepteerden. Maar er zijn ook nu nog altijd religieuze stromingen die homoseksualiteit afkeuren.

Veel religieuze gemeenschappen maken onderscheid tussen geaardheid en seksualiteit. Dat mensen homoseksuele gevoelens hebben aanvaarden zij nog wel, maar het 'praktiseren' keuren zij af.

5.1.5 Ouderen

LHBTIQ+-ouderen zijn opgegroeid in een tijd dat homoseksualiteit nog een psychische stoornis werd genoemd. Het was iets wat je verborgen moest houden, omdat je je baan erdoor kon verliezen, in elkaar geslagen kon worden of uit de familie kon worden gezet. Transgender personen hadden nog sterker te maken met vooroordelen, pesten en afwijzing. Voor de jaren '50 waren geslachtsaanpassende operaties nog niet mogelijk, waardoor sommige mensen pas op latere leeftijd behandelingen hebben ondergaan. Een aantal oudere LHBTIQ+ personen heeft hierdoor ook zelf een negatief gevoel over hun seksuele voorkeur of genderidentiteit. Het is voor hen minder vanzelfsprekend hier open over te zijn. Hun heteroseksuele leeftijdsgenoten hebben ook vaker negatieve denkbeelden over LHBTIQ+ dan jongere generaties.

Ruim 10 procent van de LHBTIQ+-ouderen die nu nog geen gebruik maakt van zorg is ongerust over de toekomst. Zij geven aan bang te zijn voor negatieve reacties van zorgverleners over

hun seksuele voorkeur. Een vijfde van de LHBTIQ+-ouderen is bang voor negatieve reacties van andere ouderen. Uit onderzoek blijkt dat ouderen die in een verpleeghuis belanden weer de kast in gaan.

5.1.6 Vluchtelingen en statushouders

In bijna de helft van de landen in de wereld (77) is homoseksualiteit strafbaar. In zeven landen staat er zelfs de doodstraf op. Om in veiligheid en vrijheid te kunnen leven, ontvluchten LHBTIQ+ personen hun land. Een deel daarvan komt in Nederland terecht. Vervolging op basis van seksuele oriëntatie of genderidentiteit is een asielgrond, maar niet alle gevluchte LHBTI-personen krijgen daadwerkelijk een verblijfsvergunning.

De IND beoordeelt iedere aanvraag individueel, en kijkt daarbij ook naar de wet- en regelgeving en de mate van non-acceptatie in het land van herkomst. Het is belangrijk dat een asielzoeker al vroeg in de asielprocedure aangeeft dat hij of zij vlucht vanwege seksuele voorkeur of genderidentiteit en daarom asiel aanvraagt. Mensen die vanuit zo'n land naar Nederland zijn geëmigreerd, of van wie de ouders of grootouders dat zijn, kunnen zich in een spanningsveld bevinden tussen de Nederlandse houding ten opzichte van LHBTIQ+ en de meer restrictieve houding in het land waar hun wortels liggen.

5.1.7 Sport(verenigingen)

Ruim de helft van de Nederlanders tussen 12 en 80 jaar doet aan sport. Sport houdt mensen gezond, brengt ze samen en biedt veel plezier. Maar is er in sport ook sprake van discriminatie. Vooral in mannelijke teamsporten kunnen LHBTIQ's te maken krijgen met vervelende opmerkingen, en zelfs met fysieke agressie van teamgenoten of tegenstanders. Meer dan een kwart van de homoseksuele mannen en lesbische vrouwen is op de sportvereniging niet open over hun homoseksualiteit.

Het SCP signaleerde in 2017 dat de acceptatie van LHBTIQ's onder sporters toeneemt. Van de Nederlandse bevolking van 15

jaar en ouder had 86 procent geen problemen met een homoseksuele medesporter.

In de meer mannelijke sportcultuur heerst echter wel een grotere homonegativiteit. Het resultaat is een omgangscultuur waarin homoseksuelen zich minder snel aansluiten bij een sportvereniging.

5.2 Resultaten

De verschillende maatregelen uit het actieplan krijgen hun uitwerking in 6 resultaten:

- A. Ondertekende intentieverklaring (ca. 30 partijen).
- B. Lokaal Platform /klankbordgroep (2x bijeenkomsten per jaar).
- C. Campagnemateriaal en communicatie- activiteiten (conform communicatie-actie-plan).
- D. Workshops en voorlichtingen (15 per jaar).
- E. Subsidiebudget en Nadere subsidieregels 'Bevorderen van een positief klimaat rondom seksuele en genderdiversiteit' (subsidieplafond € 5.000; maximaal € 1.000 per activiteit).
- F. Nadere verkenning / afstemming lokale samenwerking en organiseren van activiteiten (o.b.v. uurtarief Tumba/COC a € 88,- = 17 uren).

5.3 Planning, Implementatie en Financiën

Een groot deel van de maatregelen zal belegd worden bij Tumba en COC Friesland. Ook welzijnsorganisatie Caleidoscoop heeft een ondersteunende rol als het bijvoorbeeld gaat om het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving.

Over de invulling van de maatregelen zullen nadere afspraken worden gemaakt. Focus en planning per jaar is mede afhankelijk van belangstelling, behoeften, kansen, etc. Zo moeten organisaties een workshop of voorlichting intern op de agenda zetten of een plek geven in de opleidingskalender. Bij de start wordt geïnventariseerd welke organisaties eerst mogelijkheden hiervoor hebben en welke later aan kunnen

sluiten. Bij de uitvoering van het actieplan zullen vele organisaties betrokken worden zoals deze ook genoemd bij de samenwerkingspartners van de intentieverklaring.

Voor de uitvoering van de maatregelen uit het actieplan is in de periode 2019 t/m 2022 in totaal € 20.000 per jaar benodigd. Dit is gelijk aan het bedrag wat de Regenbooggemeenten jaarlijks van het ministerie van OCW ontvangen. De grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht krijgen €50.000 per jaar. De Regenboogsteden stellen zelf een equivalent budget en/of personele capaciteit beschikbaar als cofinanciering van het OCW-budget.

6 Begrippenlijst

Aseksueel: Mensen die zich niet seksueel aangetrokken voelen tot anderen

Biseksuele mannen en vrouwen zijn mannen en vrouwen die zich emotioneel en/of seksueel aangetrokken voelen tot zowel mannen als vrouwen.

Cisgender: Mensen bij wie het geboortegeslacht overeenkomt met de ervaren genderidentiteit

Diversiteit

Verscheidenheid in kenmerken van mensen in leeftijd, sekse, levensbeschouwing, religie, etniciteit, leefstijl, enzovoort.

Gender en diversiteit

Gender: de maatschappelijke invulling van het geslacht (seks) onder invloed van sociale, culture, economische en psychologische factoren.

Genderisme: discriminatie gebaseerd op basis van de wijze waarop mensen zich uiten naar hun gender.

Genderdiversiteit: verscheidenheid binnen de verschillende vormen van gender.

Genderexpressie: wijze waarop mensen gender uitdrukken.

Genderidentiteit: de mate waarin de mensen het gevoel hebben man en/of vrouw te zijn, onafhankelijk van het geslacht dat werd toegekend bij de geboorte – identificatie met notie van mannelijkheid en/of vrouwelijkheid.

Homoseksuele mannen zijn mannen die zich emotioneel en/of seksueel aangetrokken voelen tot mannen.

Intersekse wordt gebruikt voor mensen die geboren zijn met een lichaam dat niet voldoet aan de normatieve definitie van man of vrouw.

Lesbische vrouwen zijn vrouwen die zich emotioneel en/of seksueel aangetrokken voelen tot vrouwen.

LHBTIQ+ Afkorting van lesbisch, homo, biseksueel, transgender, intersekse, queer en alle andere variaties die niet-heteroseksueel en/of cisgender zijn en/of geslachtskenmerken hebben die binnen de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen.

LHBTIQ+-emancipatiebeleid Overheidsbeleid gericht op de emancipatie van deze groep.

LHBT: hiermee wordt bedoeld op de gehele populatie lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele mannen en vrouwen en transgender personen. Het is een vertaling van het Engelse LGBT (lesbian, gay, bisexual, transgender).

Panseksueel: Mensen die zich aangetrokken voelen tot alle genderidentiteiten en biologische geslachten. Ze vallen dus niet op geslacht, maar op het karakter of de persoonlijkheid van de ander

Transgender is een overkoepelende term voor travestie, transgenderisme en transseksualiteit. Iemand kan zich transgender voelen wanneer de genderidentiteit of genderexpressie afwijkt van de verwachtingen die aan iemands sekse worden verbonden.
o *Travestiet* – Kleeft zich sporadisch of regelmatig in de kledij die cultureel met de andere sekse wordt geassocieerd. De genderexpressie van die persoon wijkt dus af van zijn of haar sekse.

o *Transgenderist* – Herkent zich niet in de sekse die zijn of haar lichaam dicteert. Voelt zich mannelijker of vrouwelijker, of nu eens man, dan vrouw, of vindt zich helemaal niet terug in de man-vrouwopdeling.

o *Transseksueel* – Herkent zich niet in zijn of haar geboortegeslacht en wil dit meer of mindere mate laten aanpassen door gebruik van hormonen en/of operatieve ingrepen.

Queer: Mensen die hun seksuele voorkeur liever niet in een hokje plaatsen. Iemand die queer is wil zich dus liever niet identificeren als lesbisch, hetero, biseksueel of panseksueel

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Heerenveen
Opdracht: Lokaal LHBTIQ+ emancipatiebeleid
Versie: 3.0
Omvang rapport: 12 pagina's
Auteur: Diana Elsinga, Beleidsregisseur Sociaal Domein
Bronnen: Publicaties van Movisie (www.movisie.nl/lhbti)